

“Hem trobat probablement el primer columbari romà de Mallorca”

Entrevista a Mateu Riera, investigador adscrit de l'ICAC

“Hem trobat probablement el primer columbari romà de Mallorca”

Mateu Riera és el codirector de les excavacions a Sineu (Mallorca) juntament amb **Josep Maria Puche** (ICAC), responsable de la documentació gràfica, i l'arqueòloga Antonia Martínez. La campanya d'aquest agost a la cova del Molí d'en Gaspar d'aquest poble mallorquí ha donat resultats molt interessants, presentats a les **VI Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears**. Hi ha treballat un equip de deu persones entre arqueòlegs, peons especialitzats i restauradors, gràcies al finançament de l'Ajuntament de Sineu i del Consell de Mallorca.

Exterior del columbari i feines de neteja.

Com ha anat aquesta primera campanya a la cova del Molí d'en Gaspar de Sineu?

Molt bé, a l'interior hem trobat el que podria ser un columbari d'època romana, però encara no ho podem dir segur.

De què es podria tractar, si no?

D'una construcció, semblant a les construccions associades a comunitats cristianes d'entre els segles VII i XII. D'altra banda, les cavitats trobades a la cova, el que serien els nínxols, fan pensar en les "capades de moro" del llegendari balear, segons el qual pegaven amb el cap quan resaven, i de tant pegar hi deixaven la marca del cap.

Ja seria curiós... Però a favor que es tracti d'un columbari, què diries?

Per mides i distribució dels 17 nínxols és el que s'hi ajusta més. Hem excavat l'interior i malauradament tots els sediments són estrats dels segles XX i XXI, perquè fins fa pocs anys la cova havia servit de corral per a bestiar, o sigui que no ens serveixen per datar.

Vistes 3D de la cova abans d'excavar

(Unitat de Documentació Gràfica, ICAC).

Com podreu datar, doncs?

Queden dues vies. La primera: excavar els exteriors per si trobem coves com aquesta o altres elements funeraris o zones d'inhumacions, perquè els columbaris no solen estar aïllats. L'altra via és agafar mostres de les concrecions calcàries dels nínxols i fer-ne la prova del carboni 14. Haurà de ser en una altra campanya, perquè d'aquesta hem exhaurit el pressupost. Tenim un pla quinquennal: si va bé hi treballarem 4 anys més.

A part del possible columbari, què més heu trobat?

Una dotzena de fragments ceràmics romans i islàmics. És interessant perquè fins ara no s'havia trobat cap material així. També val la pena dir que gràcies a l'excavació aquest jaciment es podrà incloure a la Carta arqueològica del Govern balear, de manera que servirà perquè quedi protegit.

Si no sortia al catàleg, què us va fer pensar que s'havia d'excavar?

Va ser gràcies a una amiga periodista. El seu tiet és un dels veïns de la cova, i estava tan

convençut que era antiga que ho va dir a la seva neboda, i ella a nosaltres.

Vista interior del columbari.

Si es confirma que és un columbari romà, per què serà important?

Seria una gran novetat, perquè de monuments funeraris com aquest a Mallorca no se'n coneixia cap. Seria el primer columbari identificat a l'illa. Normalment si tenen tants nínxols com és aquest cas, s'associen a vil·les o ciutats. De rastres d'època romana a Sineu ciutat no n'hi ha, però a menys de 2 km de la cova sí que hi ha 7 jaciments.

I?

El columbari podria donar empenta a una interpretació de fa un parell de segles, que diu que Sineu era una de les cinc ciutats romanes de Mallorca. Segons Plini, eren Palma, Pollentia i Bocchoris, ben localitzades, i Guium i Tucis, encara no localitzades.

Text: Carme Badia i Puig

Fotos: Mateu Riera i Josep M. Puche

Setembre del 2014

Més informació

Reportatge a la televisió de les Illes Balears (agost 2014)

«Acaben les excavacions amb la troballa del que podria ser una urna funerària»

(Dindola, 30/8/2014)